

Van: 10.2.e)- DGMI
Aan: 10.2.e)- DGMI; 10.2.e)- DGMI
Cc: 10.2.e)- DGMI; 10.2.e)- DGMI
Onderwerp: RE: Interview Valean over vouchers en klimaatvoorwaarden aan financiële steun luchtvaart
Datum: dinsdag 21 april 2020 11:37:00

Dank 10.2.e , handig!

@10.2.e , eerste punt is bekend. 11.1

Van: 10.2.e)- DGMI 10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 21 april 2020 11:34

Aan: 10.2.e)- DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e)- DGMI <10.2.e @minienw.nl>

CC: 10.2.e)- DGMI 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e)- DGMI <10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Interview Valean over vouchers en klimaatvoorwaarden aan financiële steun luchtvaart

Ha 10.2.e en 10.2.e ,

Bijgaand en onderstaand het artikel waar 10.2.e het net bij EU-Taakveldoverleg over had. Ik zal dit ook opnemen in het nieuwsoverzicht corona van morgen.

SAMENVATTING:

Interview Adina Valean (Eurocommissaris Transport) in NRC van 21-04-2020:

- M.b.t. het Nederlandse gedoogbeleid t.a.v. vouchers om gedupeerde passagiers te compenseren voor geschrapte vluchten zegt Valean: "Nederland handelt in strijd met Europese wetgeving door toe te staan dat passagiers niet kunnen kiezen voor terugbetaling van hun vliegticket.". Valean noemt zelfs de mogelijkheid van een inbreukprocedure na de crisis. "Maar we hopen dat Nederland met een betere oplossing komt dan indruisen tegen Europese wetgeving", aldus Valean.
- Daarnaast zegt Valean (financiële) steun aan de luchtvaarsector niet te willen koppelen aan voorwaarden met het oog op verduurzaming van de luchtvaartsector. "Het gaat nu om overleven van de luchtvaartsector. Staatssteun is bedoeld om bedrijven te helpen om deze crisis te overleven, daar wil ik geen voorwaarden aan verbinden."

VOLLEDIGE TEKST:

De luchtvaart is aangewezen op hulp van de overheid. Terwijl regeringen en luchtvaartmaatschappijen steunmaatregelen uitwerken, verschijnt er elke dag wel een oproep of opiniestuk over die steun. Politieke partijen, actiegroepen van burgers en milieu-organisaties zien de coronacrisis als een kans om de luchtvaart te verduurzamen. Zij willen dat er klimaatvoorwaarden worden gesteld aan de financiële steun. De CO2-uitstoot door de luchtvaart moet omlaag om de klimaatdoelen van Parijs te halen.

Adina Valean, de Roemeense Eurocommissaris voor Transport, deelt die duurzame ambitie. Alleen wil ze het niet koppelen aan staatssteun. „Het gaat nu om overleven van de luchtvaartsector." Formeel valt het onderwerp staatssteun onder haar collega-commissaris Margrethe Vestager (Mededinging), maar Valean wil de positie van de Europese Commissie toelichten. Ook over het Nederlandse beleid ten aanzien van tegoedbonnen voor geannuleerde vluchten is ze uitgesproken.

De Commissie heeft grote duurzame ambities, vastgelegd in de European Green Deal. Is deze crisis een kans om de luchtvaart te vergroenen?

„Herstel is nu de prioriteit. Staatssteun is bedoeld om bedrijven te helpen om deze crisis te overleven, daar wil ik geen voorwaarden aan verbinden. Het gaat nu om het voorkomen van faillissementen en het behoud van banen. De Green Deal blijft een van de belangrijkste pijlers van ons beleid. De discussie over verduurzaming van de luchtvaart gaat door. De toekomst is helder: de sector moet de uitstoot terugbrengen en duurzamer worden. Maar nu we praten over het overleven van een sector die zo belangrijk is voor Europa wil ik daar geen aanvullende voorwaarden aan verbinden."

U wilt geen enkele koppeling van financiële steun enerzijds en duurzaamheidsdoelen anderzijds?

„Dat klopt. Kijk naar de maatregelen die luchtvaartmaatschappijen kunnen nemen om te verduurzamen. Is dit de tijd om nieuwe, zuiniger vliegtuigen te kopen? Integendeel, zou ik zeggen. Is dit de tijd om verplichtingen op te leggen over duurzame brandstof, terwijl er nog geen markt voor duurzame brandstof is? Ik denk het niet.”

Hoe staat de Commissie tegenover financiële eisen aan steun, zoals een verplichte buffer of een tijdelijk verbod op bonussen voor de directie?

„We zien nu, of de maatschappijen zien nu, hoe belangrijk het is om rekening te houden met dit soort gebeurtenissen. Ze hadden verantwoordelijker moeten omgaan met hun uitgaven en reserves, bijvoorbeeld bij het uitkeren van dividend aan aandeelhouders. Dat had veel problemen kunnen voorkomen. Een van de conclusies van deze crisis is dat hun bedrijfsmodel moet veranderen. Die discussie moeten we voeren met de sector. Het is duidelijk dat het bedrijfsmodel van maatschappijen niet duurzaam was, wat betreft hun liquiditeit.”

Wat is de meest waarschijnlijke eis?

„Dat de steun gebruikt moet worden om bedrijven overeind te houden, en niet om dividend uit te keren, bijvoorbeeld. Hoe lidstaten dat precies regelen is aan hen. Daar is geen Europese richtlijn voor, alleen gezond verstand.”

Zullen nationale maatschappijen als Air France-KLM meer steun krijgen van hun regeringen dan budgetmaatschappijen als Ryanair?

„Ik ben er niet bang voor dat budgetmaatschappijen achtergesteld zullen worden. Ik weet dat regeringen naar beide type bedrijven kijken. Ik zie wel een ander mogelijk gevaar. Niet alle landen kunnen het zich permitteren om hun maatschappijen te helpen. Er zijn rijke landen en minder rijke landen. Daardoor kan er ongelijkheid ontstaan in Europa.”

Een andere controversiële kwestie is het gebruik van vouchers om gedupeerde passagiers te compenseren voor geschrapte vluchten. Met zo'n tegoedbon kunnen passagiers later alsnog vliegen. Klanten met een los vliegticket hebben bij annulering echter recht op een alternatieve vlucht of terugbetaling binnen zeven dagen. Dat is vastgelegd in de Europese Verordening 261/2004.

Beide opties zijn nu vrijwel onmogelijk voor luchtvaartmaatschappijen, door gebrek aan vluchten en kasgeld. Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat, VVD) heeft besloten dat de verplichte vouchers tot 1 juli worden „gedoogd”. De onvrede hierover groeit. Consumentenbond en ANWB constateerden vorige week dat „het consumentenvertrouwen fors onder druk staat” door het niet handhaven van de regels.

Wat vindt u van het Nederlandse gedoogbeleid ten aanzien van vouchers?

„De Europese wet is duidelijk. Passagiers moeten kunnen kiezen tussen terugbetaling in geld of een andere vorm van restitutie. Een maatschappij kan uitbetalen via een voucher, maar alleen als de passagier dat accepteert. Terugbetaling moet een optie zijn als de passagier daarvoor kiest. Denemarken heeft de vouchers aantrekkelijker gemaakt, met een garantie tegen faillissement van de maatschappij. Het aantrekkelijker maken van de vouchers is een hele goede optie. Daar ben ik veel meer voor dan voor het negeren van Europese wetgeving.”

Onderneemt u actie tegen Nederland?

„Natuurlijk zal de Commissie actie ondernemen tegen beleid dat in strijd is met de Europese wet. Op dit moment hebben we onze handen vol aan de crisis. Maar als dat verandert volgt er actie. Daar hebben we de inbreukprocedure voor. Maar we hopen dat Nederland met een betere oplossing komt dan indruisen tegen Europese wetgeving.”

Heeft u hier contact over met minister Van Nieuwenhuizen?

„Ik heb nauw contact met minister Van Nieuwenhuizen, over verschillende onderwerpen. Ik denk dat deze maatregel te snel genomen is. Ik heb de minister duidelijk gemaakt dat dit iets is wat de Commissie niet kan steunen. Verschillende landen hebben de Commissie gevraagd om de Verordening aan te passen en vouchers toe te staan zonder instemming van de passagier. We hebben besloten dat dat geen optie is. De Verordening geldt ook in deze crisis en blijft onverkort van kracht. De minister heeft me beloofd naar andere oplossingen te kijken. Ik hoop dat het Nederlandse beleid verandert.”

En als dat niet gebeurt?

„Ik hoop dat we daar niet terechtkomen. Volgende week hebben we weer overleg met alle transportministers en dit onderwerp staat op de agenda. We zullen ervaringen uitwisselen. In gesprek blijven is de enige oplossing. Natuurlijk is dit een crisistijd, maar we moeten hier doorheen zonder de rechten van passagiers te schenden.”

Politica met twaalf jaar ervaring in Europarlement

Adina Valean (Tintea, 1968) studeerde wiskunde en kwam in 2004 in het Roemeense parlement namens de Nationale Liberale Partij (PNL). Van 2007 tot 2019 was ze lid van het Europese Parlement, ook namens de PNL. Valean werd voorgedragen voor de Europese Commissie nadat Rovana Plumb was afgewezen. Ze is getrouwd met oud-president van Roemenië Crin Antonescu.

10.2.e

IenW/DI

+316 10.2.e